

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań, 15.06.2019 roku

Uniwersytet Artystyczny

w Poznaniu

dziedzina: sztuki plastyczne

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani **mgr Agnieszki ŻAK-BIEŁOWEJ**

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych

w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne

wszczętym przez Radę Wydziału Malarstwa

Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

Podstawowe dane o doktorancie

Pani mgr Agnieszka Żak-Bielowa urodziła się w 1982 roku w Warszawie. W latach 2004-2005 studiowała na Accademia di Belle Arti di Brera w Mediolanie. Jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem uzyskała w 2007 roku na Wydziale Malarstwa, w Pracowni prof. Jarosława Modzelewskiego, a aneks do dyplomu - w Pracowni Sztuki w Przestrzeni Publicznej u prof. Mirosława Duchowskiego. Jest laureatką „Dyplomu 2007 im. prof. Józefa Szajny”, ufundowanego przez Wojewodę Mazowieckiego z inicjatywy prof. Józefa Szajny i Galerii Studio w Warszawie. Pani mgr Agnieszka Żak-Bielowa była nagrodzona stypendium ufundowanym przez Inicjatywę Entry, była także stypendystką Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2010 roku, jest stypendystką Miasta st. Warszawy w 2019 roku.

W 2018 roku otworzyła przewód doktorski na Wydziale Malarstwa warszawskiej ASP, w Pracowni prof. Stanisława Bąka.

Ocena dorobku twórczego, artystycznego i dydaktycznego

Jak będzie widać z poniższego opisu działalności Pani mgr Agnieszka Żak-Bielowa posiada już spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianej aktywności artystycznej, współpracuje z wieloma galeriami, m.in. Stalową, Mito, Mostrany czy Promocyjną. Dochodzi do tego także 14 wystaw indywidualnych – 9 w Polsce i 5 za granicą, 31 udziałów w wystawach zbiorowych – 20 w Polsce oraz 11 za granicą, oraz inne działania kreacyjne, jak. np. wystawa o charakterze performance pt. „Wieża Babel” z udziałem artystki Reni Jusis w Galerii Mind Partners, wystawy tematyczne, pokonkursowe, środowiskowe czy problemowe, a także festiwale sztuki, wystawy podczas Nocy Muzeów czy udział w targach sztuki. Aktywność wystawiennicza Pani mgr Agnieszki Żak-Bielowej miała miejsce szczególnie podczas studiów doktoranckich, gdzie regularnie uczestniczyła Ona w przeglądach i podczas korekt prac studentów w prowadzonej przez prof. Stanisława Bąka Pracowni, również w czasie zewnętrznych wizyt studentów w galeriach, poza Wydziałem Malarstwa. Pani mgr Agnieszka Żak-Bielowa przygotowała również kilka wykładów dla studentów w Pracowni prof. Stanisława Bąka na temat swoich doświadczeń

z organizacji własnych wystaw, szczególnie zagranicznych, jak też na temat dorobku kilku artystów sztuki współczesnej, w tym obszerny o Bila Violi.

Ocena pracy doktorskiej

Bardzo dobra praca doktorska Pani mgr Agnieszki Żak-Bielowej, zatytułowana „Chusta i ornament a kultura i tradycja” jest zapisem przemyśleń autorki na temat Jej własnej pracy malarskiej, jako głównej części przewodu, ale również na temat wielokulturowości we współczesnym świecie oraz analizą różnych religii, funkcjonowania tradycji czy przykładów z historii sztuki. Doktorska praca pisemna to 48 stron ze wstępem, składająca się z 5 rozdziałów, z czego rozdział 3 zatytułowany „Chusta jako sacrum a profanum” zawiera 5 podrozdziałów: 1-Chrześcijaństwo, 2-Judaizm, 3-Islam, 4-Tradycja a polityka, 5-Inne tradycyjne zastosowania chust. Pozostałe rozdziały to: 4) „Zasłanianie i odsłanianie jako motyw w sztuce”, 5) „Ornament w różnych kulturach”, 6) „Malarstwo a iluzja, inspiracje”. Pozostałe części to: 7) Podsumowanie, 8) Streszczenie w języku polskim, 9) Streszczenie w języku angielskim, 10) Bibliografia, 11) Spis i reprodukcje prac malarskich.

Do tego dochodzi 13 reprodukcji obrazów olejnych na płótnie, o formatach najczęściej wokół wymiaru 140 x 150 cm i jeden mały o wymiarach 35 x 35 cm.

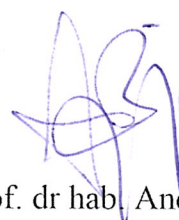
W pracy tej Pani mgr Agnieszka Żal-Bielowa zgłębia specyfikę obiektu, który posiada znaczenia symboliczne oraz kulturowe i estetyczne oraz ...praktyczne. Pisze Ona m.in. że: *„Spośród zjawisk, obrazów, form i fenomenów to właśnie chusty były dla mnie galerią osobliwości. Ich „rzeźba” wydobyta światłem i podkreślona cieniem wzmacnia odczucie materialności „świata”. Ornament jest motywem magnetycznie absorbującym uwagę, umiejscowionym na regularnych wydmach materiału, budującym oniryczną scenę rytmicznego pulsowania. Ornamenty, tak jak i chusty, są elementami składowymi każdej kultury i cywilizacji, które je stworzyły, kultywując tradycje i sposoby interpretacji używanych już przez przodków (często tych samych) symboli.”* Tak więc chusta jako przedmiot, zawierająca w sobie ornament, jest wskaźnikiem znaków i kodów oraz powyższych symboli. Jest obiektem kultury malarskiej i tkaninowej – porządkującym, sytuującym świadomość w archetypie bytu. Przenikanie się kultur niosących w chuście własne wartości oraz cechy malarskie,

wzory i formy bardziej czy mniej abstrakcyjne o znaczeniu społeczno – kulturowym, i wreszcie – o charakterze antropologicznym. W pracy tej autorka rozpatruje chustę tylko w kontekście trzech monoteistycznych religii. To wystarczy dla mnie na tym etapie zgłębiania – analizy obiektu, gdyż nie sposób zająć się całością i wielością znaczeń - najogólniej mówiąc – potencjału chusty dla wszystkich rejonów świata. A przecież o przeznaczeniu czy funkcji chusty zwykle decyduje rodzaj materiału i wielkość, kształt, kolorystyka, rodzaj ornamentu czy deseń. Cykl proponowanych w pracy obrazów jest próbą pokazania za pomocą malarstwa różnic międzyreligijnych i międzykulturowych. A w nich najważniejszy jest człowiek ze swoją drogą, egzystencją i swoim wytworem – chustą. I tutaj przypomina mi się przypowieść pt. „Zasłona” z „Minuty Mądrości” Anthony de Mello: „Jeśli uważasz, że jestem dla Ciebie autorytetem – rzekł Mistrz do ucznia idealisty – szkodzisz samemu sobie, ponieważ sam nie chcesz spojrzeć na rzeczy . Po chwili dodał uprzejmie: Szkodzisz również i mnie, ponieważ wzbranasz się widzieć mnie takim jakim jestem.” Tak więc autorka doktoratu poprzez analizę rzeczywistości płaskiego malarskiego znaku - w relacji do jego iluzji w przestrzeni i formie – chusty, ujawnia swoje pole badawcze. Jest ono dobrą próbą, z dobrym malarskim warszatem, pracą, która daje mi panoramę stanu myślenia i siły wyborów autorki. Jak to zwykle bywa – w całym zbiorze bardzo barwnych prac olejnych Pani Agnieszki Żak-Bielowej, podobają mi się i cenię szczególnie za kompozycję i „złapanie” równowagi w potencjale kolorów takie prace olejne, jak: „Chusta czerwona I”, „Chusta ze sznurkami” – obie o wym. 140 x 100 cm, „Chusta tales” o wym. 160 x 130 cm oraz „Trzy chusty w okręgu” – średnia 150 cm, i „Trzy chusty” o wym. 140 x 110 cm, wszystkie prace z 2019 roku. Moim zdaniem autorce w tych pracach udało się znakomicie przekazać „istotę sprawy” i „problemu” chusty. Ten „obiekt” w przekazie autorki odwołuje się do głęboko humanistycznego przekazu, by malarskim światem ukazać barwną przestrzeń dziejów CHUSTY. Cały arsenał barw w tych pracach przywołuje i fascynuje na nowo oraz doprowadza do takiego stanu, że obrazy doktorantki istnieją w warstwie intuicyjnej czy nawet abstrakcyjnej. Pani mgr Agnieszka Żak-Bielowa dokonuje w nich przemiany pojęć artystycznych i pogłębia materię obrazu. Potrafi też utrzymać obraz w rygorach tak, aby wyczuwało się wizję autorki, ale też by znajdowała się przestrzeń kontemplacji

dla widza. Te chusty należą do Niej i są rozpoznawalne poprzez Jej układy oraz przekształcenia. Precyzyjnie również artykułuje formę i rytmy ze swobodą gestu malarskiego. Te prace są mi bardzo bliskie, bo bez strachu o posądzenie o tani sentymentalizm, czuję w nich potężny żywioł energii i nie gasnącego – w końcu swoistego „piękna”. Wyczuwam też aurę tajemniczości, gdyż w tych znakach i wartościach barwnych układów mogę wejść z nimi w dialog.

Konkluzja

Ta uniwersalność przekazu, ale i rozpoznawalność zapisu doktorantki są dla mnie wartościami, które wnoszą wkład w rozwój dyscypliny. Pani mgr Agnieszka Żak-Bielowa dokonuje analizy o Jej i naszym myśleniu o chuście. Ten obiekt staje się konsekwentną informacją i dopełnia naszą wiedzę o postawie artystki w dyscyplinie, w której tak pięknie i twórczo działa. Pozwala Ona każdemu użytkownikowi w ciszy tego świata – symbolicznego światła płynącego z Jej prac wpisać się w niego na swoich warunkach i dać świadectwo siły formowanego przez doktorantkę tworzywa. Ten właśnie aspekt badawczy doktorantki ujawnia Jej pasję dzielenia się, tworzenia szlachetnych wartości, gdzie niezależnie od proponowanego obszaru tytułowego ornamentu przekazu, cechuje go zawsze duża kultura plastyczna. Dlatego gorąco popieram nadanie stopnia doktora Pani mgr Agnieszce Żak-Bielowej.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz